

Miljøsignaler 2001

Resumé

Det Europæiske Miljøagentur

Om rapporten

Miljøsignaler 2001 er den anden rapport i serien, som udarbejdes af Det Europæiske Miljøagentur for de politiske beslutningstagere i EØS-medlemslandene og EU. Hovedformålet er at fremlægge nøgletal for miljøområdet, så det med jævne mellemrum på konsekvent vis angives, hvilke fremskridt der gøres på europæisk plan inden for en række politiske områder. Rapporten giver også en konsekvent målestok for de forskellige landes indsats (ved gabestoksmetoden eller ved rosende omtale).

Rapporten sætter fokus på udvalgte emner. Det er ikke tanken, at hver eneste rapport i serien skal være udtømmende. Læsere, der ønsker tilbundsgående baggrundsoplysninger om miljøproblemer i Europa, kan konsultere andre dokumenter fra Miljøagenturet, f.eks. beretningerne om miljøets tilstand og andre specifikke emner, som kan fås via Miljøagenturets hjemmeside (<http://www.eea.eu.int>). På denne adresse findes også henvisninger til nærmere oplysninger om miljøet i Europa, EU og medlemsstaterne, f.eks. analyser af instrumenter (miljøafgifter osv.) og af miljøforvaltningsordninger, optimal praksis, nyttige oplysninger for virksomheder og lokalmyndigheder samt beretninger om miljøets tilstand i de forskellige medlemsstater. (<http://service.eea.eu.int/envirowindows/index.shtml>).

KONTORET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABERS OFFICIELLE PUBLIKATIONER

L-2985 Luxembourg

Omslag: Rolf Kuchling
Layout: Pia Schmidt

Meddelelse til læserne

Indholdet af denne rapport afspejler ikke nødvendigvis Europakommissionens eller andre EU-institutioners officielle holdning. Hverken Det Europæiske Miljøagentur eller enkeltpersoner eller selskaber, der optræder på agenturets vegne, kan gøres ansvarlige for den anvendelse, som måtte blive gjort af informationerne i denne rapport.

Yderligere oplysninger om EU fås på Internet via Europa-serveren (<http://europa.eu.int>).

Bibliografiske data findes bagest i denne publikation.

Luxembourg: Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, 2001

ISBN: 92-9167-275-0

© EEA, København, 2001

Eftertryk tilladt med kildeangivelse

Printed in Germany

Trykt på ikke-klorbleget papir

Det Europæiske Miljøagentur
Kongens Nytorv 6
DK-1050 København K
Danmark
Tel: (45) 33 36 71 00
Fax: (45) 33 36 71 99
E-mail: eea@eea.eu.int
Internet: <http://www.eea.eu.int>

Miljøsignaler 2001

Resumé

Det Europæiske Miljøagentur

Det generelle billede

De miljømæssige problemer, som er sværest at løse, er der stadig. De er udpeget som prioriterede områder for Fællesskabets 6. miljøhandlingsprogram 2001-2010: forholdsregler mod ændringerne i klimaet ; at bevare natur og biodiversitet; bæredygtig håndtering af affald og naturressourcer og miljø og sundhed. Som emissionen af drivhusgasser hænger tæt sammen med forbruget af energi, afspejler alle de vanskelige problemer — energiforbrug (især til transport og husholdninger), vand og arealforbrug samt problemerne med nitrat og med affald — ressourceforbruget.

Udfordringen ligger således i udviklingen i forbruget og produktionen. Transporten stiger konstant, især de mindst

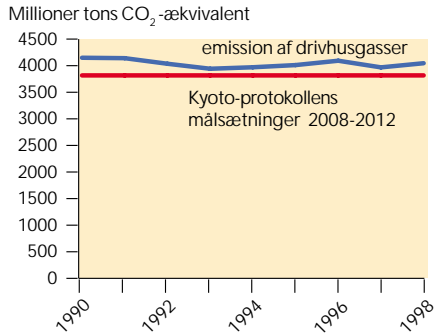
- Udledningen af seks af de værst forurenende stoffer (tungmetaller og organiske forbindelser) i det nordøstlige Atlanterhav er faldet i perioden 1990-1998.
- De fleste europæiske floder har et højt iltindhold, dvs. en iltmætning over 70 %. Syd- og vesteuropæiske lande har stadig en del forurenede floder.

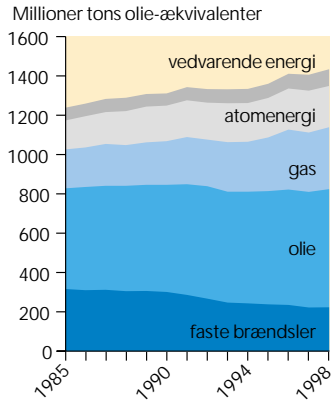
- Udledningen af de seks drivhusgasser faldt med 2 % mellem 1990 og 1998, men forventes kun at falde med 1 % inden 2010 (i forhold til 1990-niveau). Udledningen af fluorholdige gasser forventes at stige med 60-70 % inden 2010 (fra niveauet i 1995).

Vigtigste indikatorer

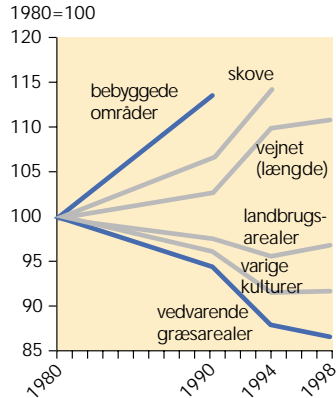
Emission af drivhusgasser

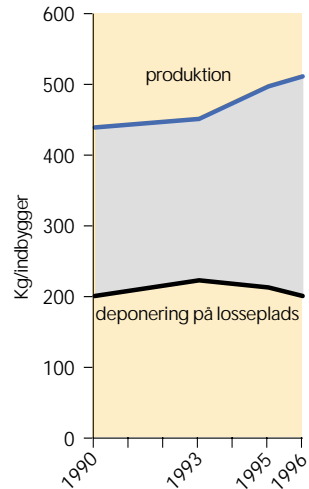
Energiforbrug

Arealudnyttelse

Husholdningsaffald

bæredygtige transportformer (vej- og lufttransport); transportområdet er af afgørende betydning for turistsektoren, som er på vej til at blive den vigtigste servicesektor i den europæiske økonomi. Forbruget stiger, samtidig med at der sker et skift fra grundlæggende til mere avancerede behov (transport, brændsel, fritidsaktiviteter). Landbruget øges ikke, men er fortsat intensivt landbrug.

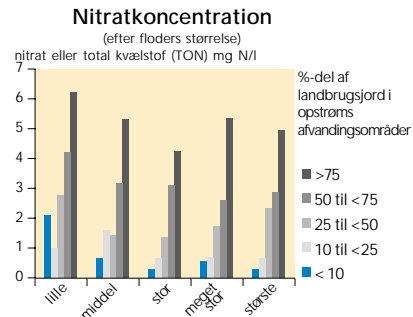
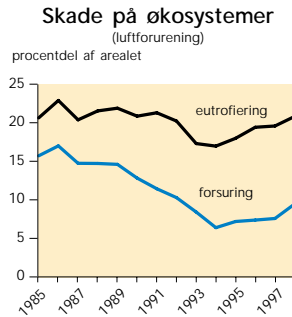
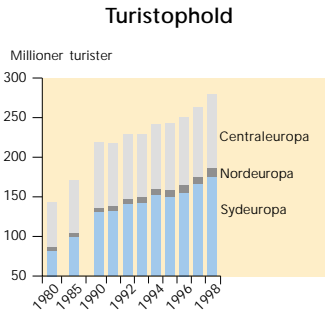
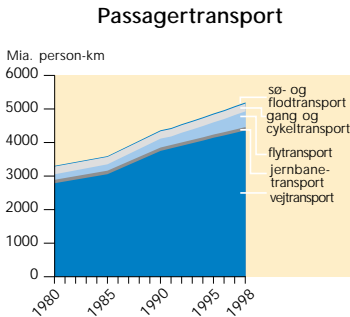
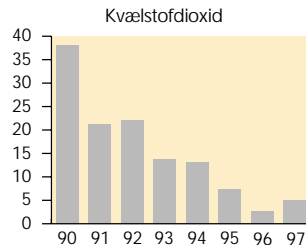
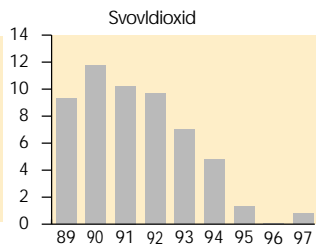
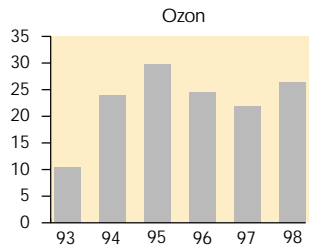
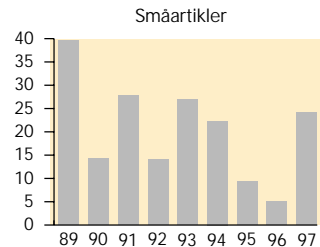
Hvis de mål, der er sat for miljø og bæredygtighed, skal nås, er det nødvendigt at få en mere effektiv udnyttelse af materialer og energi.

- Nitratkoncentrationen i floderne er uændret og er især høj i mindre vandløb.
- Produktionen af affald vokser støt (i perioden 1995-1998 lå væksten omkring 5-10 %) og hænger fortsat tæt sammen med den økonomiske vækst.
- Det samlede energiforbrug i EU steg fra 1980 til 1998 gennemsnitligt med over 1 % om året, mens BNP voksede med 2 %, hvilket tyder på, at der ikke er gennemført en afkobling.
- Forbruget af brændstof til transport stiger hurtigere end det samlede energiforbrug.
- Den gennemsnitlige vækst i det samlede antal passagerkilometer i perioden 1980-1998 var 2,8 % pr. år, dvs. lidt over BNP-væksten. Der forventes kun en meget begrænset afkobling fra den økonomiske vækst inden 2010.

Vigtigste indikatorer

Luftkvaliteten i byområder (gennemsnitligt antal dage med overskredne grænseværdier)

Fremskridt i miljøeffektiviteten

Integration af miljøforhold i sektorpolitikker øges langsomt med flere instrumenter for politisk handling. Mellem 1990 og 1998 steg miljøeffektiviteten inden for transport, energiforsyning og landbrug, så emissionen af forurende og ozondannende stoffer nu er fuldstændig afkoblet fra den økonomiske vækst.

Der skete også en forbedring i miljøeffektiviteten i energiforbruget og i emission af drivhusgasser i energiforsynings- og landbrugssektoren, men ikke i transportsektoren. Antallet af tilrejsende turister steg hurtigere end den samlede passagertransport.

- **Elproduktion:** Fossile brændslers kulintensitet er faldet, men handling er nødvendig for at sikre en yderligere reduktion i overensstemmelse med Kyoto-forpligtelserne.

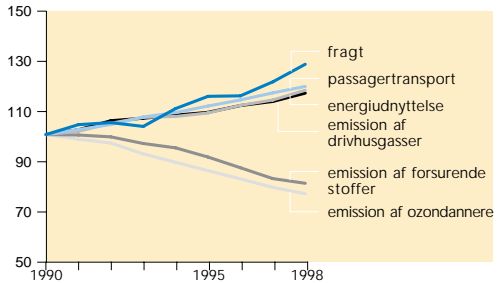
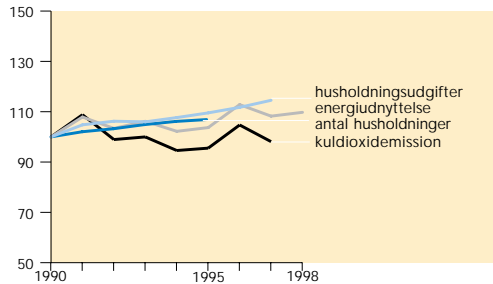
- **Passager- og godstransport** er stadig i vækst. Emissionen af forurende og ozondannende stoffer er koblet fra den økonomiske vækst, men emissionen af drivhusgasser øges fortsat.
- **Energiforsyning:** Udledningen af alle de vigtigste forurende stoffer til luften faldt mellem 1990 og 1998 på trods af en stigning på 12 % i den samlede energiproduktion og en merværditilvækst på 17 % (indtil 1997). I 1998 steg emissionen.

Vigtigste indikatorer

Miljøeffektivitet (index 100=1990)

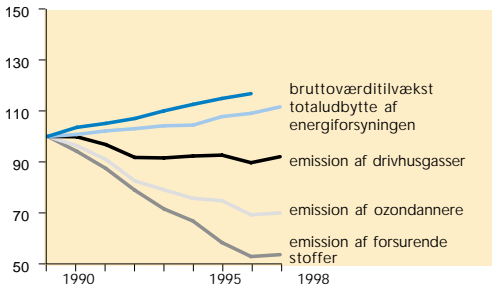
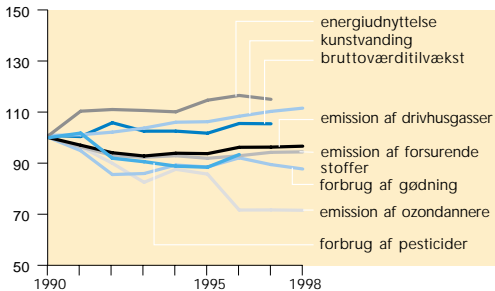
Husholdninger

Transport

Landbrug

Energi

Inden for landbruget har stigningen i produktivitet pr. hektar ikke ført til større forbedringer i miljøeffektiviteten, idet forbruget af energi, vand og kunstvandede arealer, gødning og pesticider er nogenlunde konstant.

En effektiv gennemførelse af den eksisterende miljølovgivning ville bidrage til miljøforbedringer.

Men øget miljøeffektivitet modvirkes af udbygningen i nøglesektorer som f.eks. transport og turisme, og hindrer en absolut reduktion i den samlede miljøbelastning.

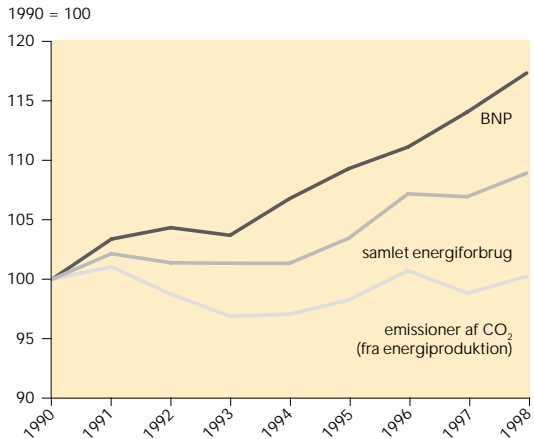
- **Væksten i økonomi og befolkningstal kræver fortsat en stigende energiudnyttelse. Kuldioxidemission fra energisektoren er delvist afkoblet fra denne vækst.**
- **Miljøeffektivitet i landbruget: Mindre fremskridt end i andre sektorer. Forbruget af gødning og pesticider er reduceret, men der er stadig problemer med overskud fra tilførsel af næringsstoffer.**
- **Boliger: Kuldioxidemissionen i 1997 lå tæt på niveauet i 1990, selv om der er sket forbedringer i energi-effektiviteten, og der er sket en omlægning fra kul og olie til gas.**

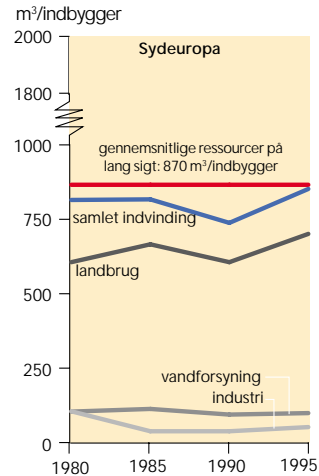
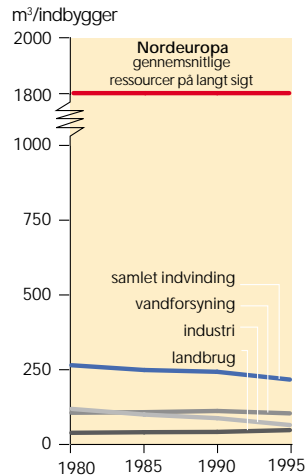
- **I perioden 1990-1998 blev der hver dag brugt et område på ca. 10 hektar (svarende til 10 fodboldbaner) til at bygge motorveje i EU.**

Vigtigste indikatorer

Energiforbrug og kuldioldudslip

Vandindvinding

Forbrug og priser på varer og tjenesteydelser

For at nå en højere miljøeffektivitet er der brug for tiltag, som påvirker produktionens og forbrugets art og omfang. I EU gøres det ved at påvirke priser og ved at bruge tilskud.

Hvis priserne skal sende de rigtige signaler, skal de eksterne omkostninger indarbejdes i priserne, så miljøforureneren betaler.

Som led i foreslåede skattereformer indarbejdes ofte miljøafgifter.

- Salget af miljømærkede produkter er stigende.

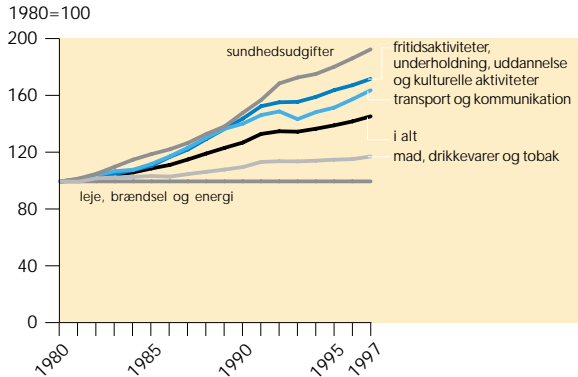
- Forbruget pr. husstand er næsten dobbelt så højt som i 1980. Mærkbar stigning ses i fritidsaktiviteter, transport (kun +3 % på offentlig transport) og turisme (+16 % mellem 1990 og 1997).

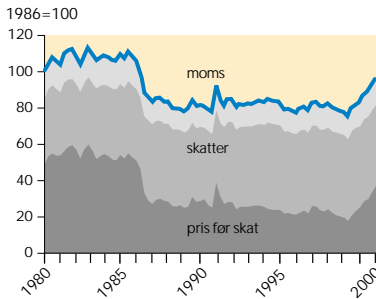
- Priserne i turistindustrien falder støt, og det medfører flere rejser pr. person. Dermed stiger turismeintensiteten, og det truer rejsemålenes bæredygtighed.

Vigtigste indikatorer

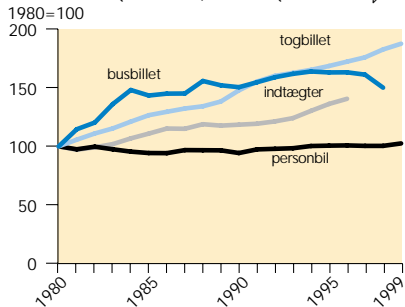
Husholdningsudgifter

Faktiske brændstofpriser

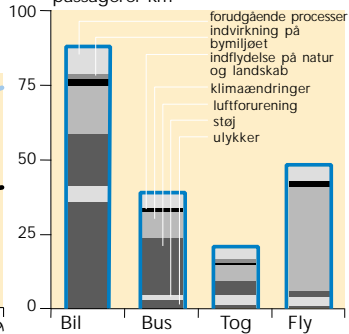

Faktiske priser for passagertransport, Danmark

Gennemsnitlige eksterne omkostninger ved passagertransport i 1995

euro/1000 passagerer-km

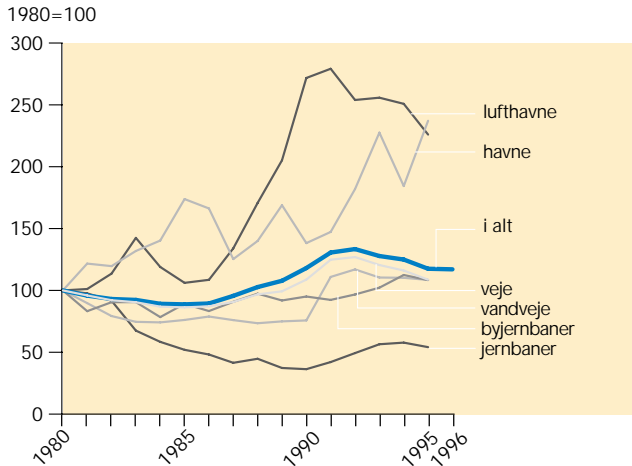
Efterhånden som indkomstniveauet stiger, bliver finansielle incitamenter mindre effektive, og der må fra tid til anden skaffes generel opbakning til finansielle og struktur-økonomiske tiltag, som skal ændre adfærdsmønstrene.

Prissignalerne må også ændres med de strukturelle ændringer.

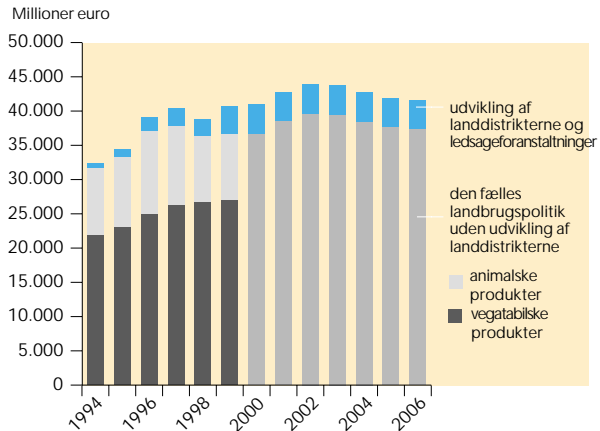
- **De eksterne omkostninger ved transport udgør ca. 8 % af BNP. Vejtransport står for over 95 % af disse omkostninger.**
- **I nogle lande er det i dag relativt billigere at køre i privatbil end i bus og tog end det var for 20 år siden.**
- **I EU var gennemsnitsprisen på brændstof til biler i 2000 lavere end i første halvdel af 1980'erne.**
- **Der er sket et støt fald i priser på el til privatforbrug — omkring 1 % om året i faste priser i perioden 1985-1996, samtidig steg elforbruget pr. husstand ca. 1 %.**

Vigtigste indikatorer

Investeringer i transportinfrastruktur

Udgifter inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik

Politikker til integration af miljøhensyn

Integration af miljømål i sektorpolitikkerne forudsætter miljøpolitiske værktøjer med en central rolle i de økonomiske aktiviteter. Det er grundtanken i EU-strategierne for sektorintegration, som Det Europæiske Råd i Cardiff satte dagsordenen for i 1998.

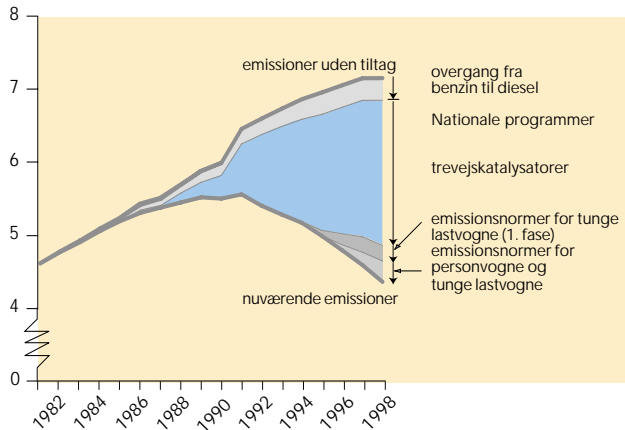
Analysen af den hidtige udvikling viser, at lovgivningsinstrumenter fungerer godt, når der er brug for store reduktioner i skader på miljøet eller afskaffelse af forurenende produkter. Undertiden fungerer sektorpolitikkerne allerede, uden at man udtrykkeligt har indarbejdet miljøhensyn. For eksempel ser kvotaordningen for mælkeproduktion i Nederlandene ud til at have nedbragt emissionerne af gødning og ammoniak mere effektivt end de hidtige direkte miljøpolitiske tiltag.

- Trevejskatalysatorer har været det vigtigste middel til at modvirke de stigende emissioner af kvælstofoxider som følge af væksten i vejtrafik. Emissionerne ville have været 50 % højere i 1998, hvis disse foranstaltninger ikke var blevet truffet.
- Omkring halvdelen af reduktionen i emissionerne af svovldioxid fra kraftværker skyldes, at røgen afsvovles og at de konventionelle varmekilder bruger kul og olie med lavt svovlindhold.
- Tilførslen gennem atmosfæren af tungmetaller til Nordsøen er faldet mellem 1987 og 1995 som følge af politikker til bekæmpelse af luftforurening i landene omkring Nordsøen.
- Koncentrationerne af ammonium og fosfor i EU's floder er faldet i 1990'erne som følge af de generelle forbedringer i spildevandsrensning.

Vigtigste indikatorer

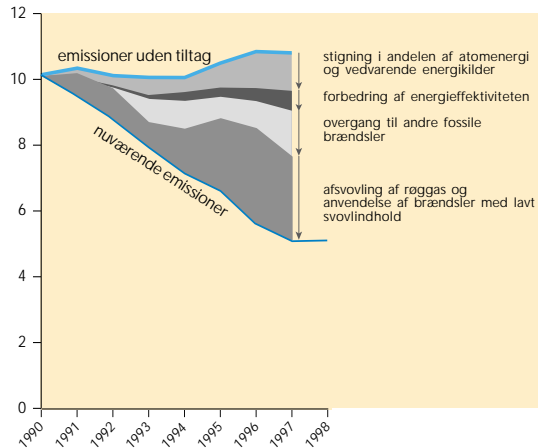
Begrænsning af emissioner af kvælstofoxid fra vejtrafik

Million tons

Reduktion i emissionerne af svovldioxid fra energiproduktion

Million tons

Miljøintegrationspolitik forudsætter, at man mere målrettet er på udkig efter sådanne samspil. Internationale aftaler ser ud til at være effektive, men som regel opnås resultaterne ret langsomt.

Instrumenter, der påvirker markedet er nogle gange effektive som enkeltstående tiltag, men kan også tit forstærke virkningen af andre instrumenter og skaffe finansiering til at støtte nytænkning på miljøområdet. I mange tilfælde er skattemæssige og økonomiske incitamentter ikke stærke nok, og alle de eksterne konsekvenser bliver derfor ikke indregnet og det medfører for vide rammer for økonomiske aktiviteter.

- Den finansielle støtte til udvikling af landdistrikter (herunder til miljøvenligt landbrug) er steget fra 5 % i 1996 til 10 % i 2000.
- Over 20 % af EU's landbrugsareal var i 1998 omfattet af foranstaltninger til fremme af miljøvenligt landbrug, og hver syvende landmand havde indgået en kontrakt om miljøvenligt landbrug.

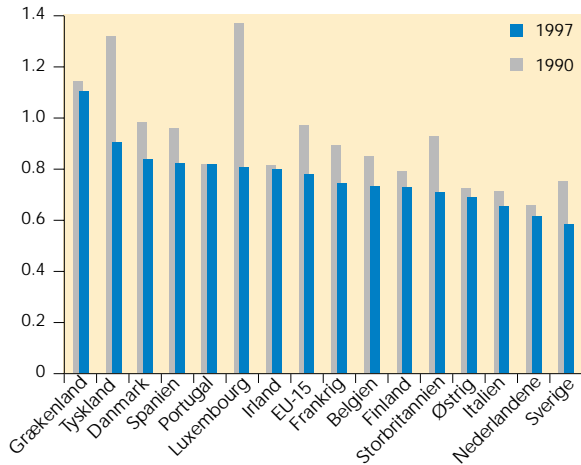

- I mange lande er der stadig kun et lille marked for økologiske produkter; men det vokser overalt.
- Investeringen i transportinfrastruktur i EU steg med 17 % i perioden 1980-1996, men fordelingen på forskellige transportformer har været nogenlunde den samme hele tiden: 2/3 til vej og 1/3 til jernbane.

Vigtigste indikatorer

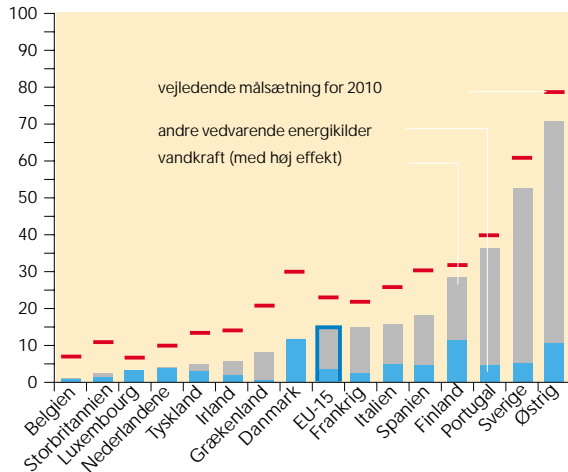
Kuldioxidintensiteten i konventionel elproduktion

1000 tons CO₂/TWh

Vedvarende energikilders andel af bruttoelektricitetsforbruget

%

Miljøafgifter bliver desuden mindre effektive, hvis indkomsten (i en virksomhed eller en husstand) stiger hurtigere end miljøafgiften.

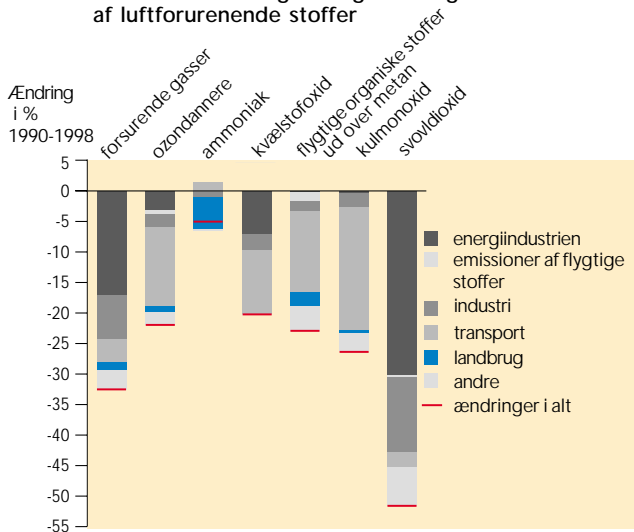
Instrumenter som frivillige aftaler opfattes generelt som vigtige, fordi de er 'bløde' og er med til at sikre opbakningen til andre tiltag og skabe bedre vilkår for en effektiv gennemførelse af miljø- og integrationspolitik. Der eksisterer nogle få eksempler på, at frivillige aftaler har været udformet, så de har vist sig at være miljømæssigt effektive.

Der er tydelige tegn på at bæredygtig udvikling får større politisk vægt i f.eks. udviklermiljølovgivningen sig hen imod integreret lovgivning, f.eks. med integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening og integreret produktpolitik.

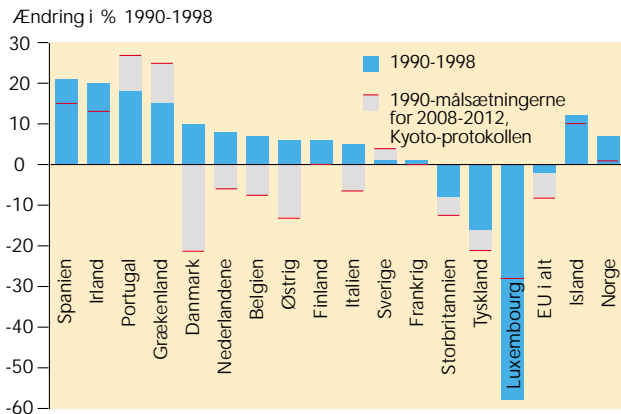
- Vedvarende energikilder står nu for 14 % af elproduktionen i EU. De steg ca. 3 % om året i 1989-1998, men for at nå målsætningen for 2010 skulle den årlige stigning have været på 5,5 %.
- Kraftvarmeværkernes andel af EU's bruttoproduktion steg fra 9 % i 1994 til 11 % i 1998. Det er 7 % under EU's vejledende målsætning på 18 % inden 2010.
- Der er sket en betydelig stigning i den miljømærkede turisme siden 1990, men den spiller stadig kun en marginal rolle.
- En mærkbar sideeffekt ved den positive udvikling i spildevandsrensning er den stigende produktion af slam. Selv om genbruget af slam forventes at stige, forventes den samlede mængde slam til deponering/bortskaffelse at stige med 50 % inden 2005.

Vigtigste indikatorer

Sektorernes bidrag til begrænsning af emissioner af luftforurenende stoffer

Emission af drivhusgasser 1990-1998 sammenholdt med Kyoto-protokollens målsætninger

Indførelsen af miljøafgifter udvikler sig til en bredere anlagt reform af skatte/afgiftsområdet med økologisk sigte. Aftaler med virksomheder og organisationer for at påvirke disses miljøadfærd udbygges til kontrakter, som omfatter hele den økonomiske proces, i lighed med kontrakter om miljøvenligt landbrug.

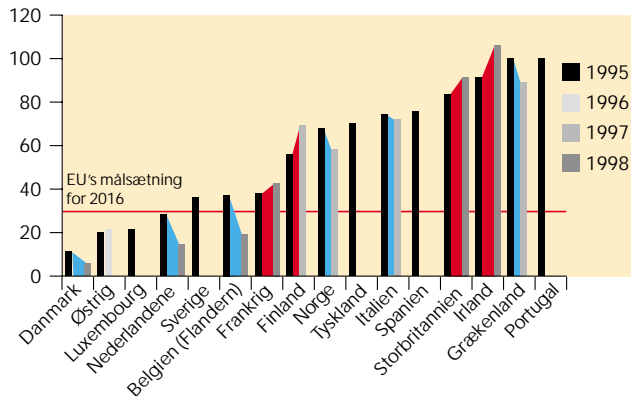
Hvis der hvert år blev foretaget indberetninger på højt politisk plan vedrørende bæredygtig udvikling, ville det fremme en yderligere integration af sociale, miljømæssige og økonomiske hensyn.

- **Energistandarder for privatboliger og indførelsen af mere effektive elektriske apparater og varmeinstallationer har ikke ført til en nedsættelse af de private husstandes energi- og elforbrug.**
- **Andelen af de mere miljøvenlige former for godstransport (tog, flodtransport, søtransport over kortere strækninger) faldt med 10 % i perioden 1980-1998.**
- **Der blev nedlagt over 3 millioner landbrugsbedrifter i EU fra 1975 til 1995. Det skyldes til dels indførelsen af stordrift med støtte fra den fælles landbrugspolitik. Det har ikke blot medført, at det permanente engareal er blevet reduceret med 12 %, men også, at landbrugsproduktionen er blevet stærkt koncentreret.**
- **66 % af kommunernes biologisk nedbrydelige affald ender med at blive deponeret. Der er ikke sket nogen forbedring i de lande, der bruger deponering mest.**

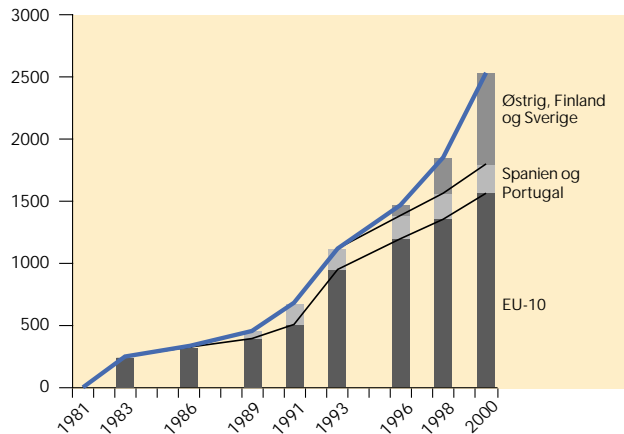
Vigtigste indikatorer

Biologisk nedbrydeligt husholdningsaffald — andel deponeret på losseplads (% af den samlede mængde)

Natur og biodiversitet: udpegning af særligt beskyttede områder

Antal områder

Det Europæiske Miljøagentur

Miljøsignaler 2001 — Resumé

Luxembourg: Kontoret for De Europæiske
Fællesskabers Officielle Publikationer

2001 — 23 s. — 21 x 9,9 cm

ISBN 92-9167-275-0

22/05/01, 13:05

22

ry_DA.p65

Bestillingsformular

Send mig venligst eksemplarer af: *Environmental signals 2001*, EEA 2001, 112 s, ISBN 92-9167-271-8, katalognummer: TH-36-01-629-EN-C, pris i Luxembourg 16 euro.

Formularen udfyldes med STORE BOGSTAVER og sendes til din boghandler eller en af Publikationskontorets salgssteder:
<http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm>

Navn: _____ Dato: _____

Adresse: _____

Telefon: _____ Underskrift: _____

Venta Salg Verkauf Πωλήσεις Sales Vente Vendita Verkoop Venda Myynti Försäljning
<http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm>

BELGIQUE/BELGIE	Jean De Lamoy Avenue du Roi 202/Koningstraat 202 B-1190 Bruxelles/Brussel Tel. (32-2) 538 43 08 Fax (32-2) 538 08 41 E-mail: jean.de.lamoy@nl.oxard.be URL: http://www.jean-de-lamoy.be
De Librairie eur-opéenne/ De Europese Boekhandel	Rue de la Loi 244/Welstraat 244 B-1040 Bruxelles/Brussel Tél (32-2) 295 26 39 Fax (32-2) 735 06 60 E-mail: mail@libeurop.be URL: http://www.libeurop.be
Monieur belge/Belgisch Staatsblad	Rue de Louvain 40-42/Leuvenseweg 40-42 B-1000 Bruxelles/Brussel Tel. (32-2) 552 22 11 Fax (32-2) 511 01 84 E-mail: eusales@just.fgov.be
DANMARK	
J. H. Schultz Information AS	Herslevvej 12 DK-2820 Artenslund Tlf. (45) 43 63 21 00 Faks (45) 43 63 23 69 E-mail: schultz@schultz.dk URL: http://www.schultz.dk
DEUTSCHLAND	
Bundesanzeiger Verlag GmbH	Vertriebsabteilung Amsterdamer Straße 192 D-50735 Köln Tel. (49-221) 97 66 80 Fax (49-221) 97 66 82 78 E-Mail: vertrieb@bundesanzeiger.de URL: http://www.bundesanzeiger.de
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE	
G. C. Eleftheroudakis SA	International Bookstore Pansipolitonu 17 GR-10564 Athina Tel. (30-1) 331 41 80/12/3/4/5 Fax (30-1) 323 98 21 E-mail: elebooks@netio.gr URL: elebooks@netio.gr
ESPAÑA	
Boletín Oficial del Estado	Trafalgar, 27 E-28071 Madrid Tel. (34) 913 38 21 11 (libros) Tel. (34) 913 84 17 15 (suscripción) Fax (34) 915 38 21 21 (libros) Tel. (34) 913 84 17 14 (suscripción) E-mail: clientes@com.boe.es URL: http://www.boe.es
Mundt Prensa Libros, SA	Castello, 37 E-28001 Madrid Tel. (34) 914 36 37 00 Fax (34) 915 75 39 98 E-mail: libreria@mundtprensa.es URL: http://www.mundtprensa.com
FRANCE	
Journal officiel	Service des publications des CE 2, rue de la Presse F-65727 Paris Cedex 15 Tél (33) 1 40 58 77 31 Fax (33) 1 40 58 77 00 E-mail: europublications@journal-officiel.gouv.fr URL: http://www.journal-officiel.gouv.fr/
IRELAND	
Alan Hanna's Bookshop	270 Lower Rathmines Road Dublin 6 Tel. (353-1) 496 73 98 Fax (353-1) 496 02 28 E-mail: hannaas@iol.ie
ITALIA	
Licosa SpA	Via Duca di Calabria, 1/1 Casella postale 552 I-50125 Firenze Tel. (39) 055 64 83 1 Fax (39) 055 64 12 57 E-mail: licosa@licosa.com URL: http://www.licosa.com
LUXEMBOURG	
Messageries du livre SARTL	5, rue Raiffaesen L-2411 Luxembourg Tél (352) 40 10 20 Fax (352) 49 06 61 E-mail: mail@ml.lu URL: http://www.ml.lu
NETHERLAND	
SDU Servicecentrum Uitgevers	Christoffel Plantijnstraat 2 Postbus 20014 2500 EA Den Haag Tel. (31-70) 378 98 80 Fax (31-70) 378 97 83 E-mail: sdu@sdu.nl URL: http://www.sdu.nl
OSTERREICH	Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung GmbH Kohlmarkt 16 A-1014 Wien Tel. (43-1) 53 16 11 00 Fax (43-1) 53 16 11 67 E-Mail: manz@schwinn.at URL: http://www.manz.at
POR TUGAL	Distribuidora de Livros Bertrand Lda* Grupo Bertrand SA Rua das Terras dos Vales, 4-A Apartado 60037 P-2700 Amadora Tel. (351) 214 95 87 87 Fax (351) 214 96 02 55 E-mail: dlb@lp.pt
SUOMI/FINLAND	Imprensa Nacional-Casa da Moeda, SA Sector de Publicações Oficiais Rua da Escola Politécnica, 135 P-1250-100 Lisboa Codex Tel. (351) 213 94 57 00 Fax (351) 213 94 57 50 E-mail: spoc@incm.pt URL: http://www.incm.pt
SVENSK	Akateeminen Kirjakauppa/ Akademiska Bokhandeln Keskuskatu 1/Centralgatan 1 P/PLB 128 FIN-00101 Helsinki/Helsingfors P./Jln (358-9) 121 44 18 F./Jln (358-9) 121 44 35 Sähköposti: sps@akateeminen.com URL: http://www.akateeminen.com
THE STATIONERY OFFICE LTD	UNITED KINGDOM Customer Services PO Box 29 Norwich NR3 1GN Tel. (44) 870 60 05-522 Tel. (44) 870 60 05-533 E-mail: book.orders@hesso.co.uk URL: http://www.itsofficial.net
ISLAND	Bokabúð Lararar Bjóndal Skjaldröðisgata 2 IS-101 Reykjavík Tel. (354) 552 55 40 Fax (354) 552 55 60 E-mail: bokabud@simnet.is
NORGE	Sweis Blackwell AS Østergateveien 18 Boks 6572 Elverslid N-0407 Oslo Tel. (47) 22 97 45 00 Fax (47) 22 97 45 45 E-mail: info@no.sweisblackwell.com
SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA	Euro Info Center Schweiz c/o OSEC Stampfenbachstrasse 85 CH-492 CH-8035 Zürich Tel. (41-1) 369 53 15 Fax (41-1) 369 54 11 E-mail: euro@osec.ch URL: http://www.osec.ch/euro
BAL GARUDA	Europress Euramedia Ltd 59, bvd Vitosha BG-1000 Sofia Tel. (359-2) 980 37 66 Fax (359-2) 980 42 30 E-mail: Milena@mx.ch.bg URL: http://www.europress.bg
ČESKÁ REPUBLIKA	
UVIS	odd. Publikací Havelská 22 CZ-130 00 Praha 3 Tel. (420-2) 22 72 07 34 Fax (420-2) 22 71 57 98 URL: http://www.uvis.cz
CYPRUS	Cyprus Chamber of Commerce and Industry PO Box 21455 CY-1509 Nicosia Tel. (357-2) 98 97 52 Fax (357-2) 66 10 44 E-mail: demetrap@ccci.org.cy